

בעקבות תמרון

מאת סרן ג. עדות

כן צריכה חטיבת חי"ר לטפח בקרבה טכניקה של יצירת מהירות. אולם מהירות איננה מתבטאת כאן רק בתנועה מהירה ודהירה על הציר. עיקר ביטויה של המהירות הוא בנוהל קרב חפוז. בקרב התקדמות ורדיפה אין מקום להערכת מצב מדוקדקת ולדיונים ממושכים בקבוצת-הסיור או הפקודות. כאן המפקד צריך לדעת שעליו לתקוף, ורק השאלה מאיזה כיוון לתקוף צריכה להעסיק אותו. כדי לקצר בנוי-הלים כדאי שמפקדים ינועו יחד עם מפקדי המשנה שלהם, וזאת — על אף הידיעה הברורה שהצמדת מפקדי משנה אל המפקד תקשה על השליטה ביחידות המשנה. במקום קבוצת סיור ופקודות, שיערכו ב-נפרד, יש לקיים קבוצת סיור מורחבת; ולעתים, כשאין יכולת לעלות לעמדות תצפית עם הרכב — לותר על קיום התצפית עם הקבוצה כולה כדי לחסוך בזמן. ברוב המקרים תושג אמנם המהירות על חשבון הדיוק וגם על חשבון אבטחת החזית והאגפים. אך אם תושג המהירות הדרושה, או אז יהיה שכרנו בציודנו על אף כל המגבלות שתצמחנה.

כדי להכשיר את עוצבות החי"ר לביצוע המרדף, יש צורך:

- לחנך את אנשי הסגל הפיקודי הבינוני להחליט ליתול ולפעול מהר ועל דעת עצמם. קבלת כל מיני אישורים מדרגים יותר גבוהים יגרמו לעתים לכך שהאפשרויות הפתוחות תשארנה בלתי מנוצלות.
- לאמן את הפיקוד הבינוני של החי"ר בהפעלה טקטית של שריון וארטילריה בתור גייסות מחפים; דבר זה מחייב אימון מפקדי החי"ר בפתרון בעית הקשר — שהוא האמצעי העיקרי לשליטה — בין החי"ר לשריון ולארטילריה. יש לצייד במכשירי אל-חוט מתאימים את יחידות השריון והארטילריה שתעבורנה אל החטיבה תחת פיקוד. זה יקל על פתרון בעיות קשר, יגביר את הגמישות ויאפשר לבנות צוותי קרב תוך-כדי התארגנות בזמן מינימלי.
- ליצור קשר ישיר בין יחידת הסיור ופלוגת החלוק. יחידת סיור חטיבתית כמעט ואינה מסוגלת

ביצוע משימה כה מכובדת, כמו פתירת ציר ורדיפה אחרי אויב, תאפיין צוות חטיבתי משורין או עוצבת שריון אחרת. אולם מכיון שלא תמיד תמצאנה לרשות הפיקוד הגבוה עוצבות שריון במידה מספקת, עלולים תפקידים מסוג זה להיות מוטלים גם על חטיבות חי"ר. מבצע "קדש", שהיה בנוי בעיקרו על לחימה תוך כדי תנועה, הוכיח שגם חטיבת חי"ר צריכה להיות מסוגלת ליטול על עצמה תפקיד כזה.

כדי שחטיבת חי"ר תהיה מסוגלת לקדם פני כל האפשרויות העלולות להיווצר בעת ביצוע משימה מסוג זה, עליה ליישם אל עצמה שיטות ונוהלים מסוימים הנהוגים בעוצבות השריון; והכונה כאן היא פשוט לחקות את עקרונות טכניקת הלחימה הנהוגה בשריון, מבלי להכניס שינויים קיצוניים במבנה עוצבת החי"ר — כמו צירוף אלמנטים ניכרים של שריון, החלפת הרכב המנהלתי האורגני של חטיבת חי"ר לרכב בעל עבירות גבוהה יותר, והכנסת ציוד לחימה אחר של חש"ן — שבסופו של דבר היו הופכים את חטיבת החי"ר לצוות חטיבתי משורין.

לשם ביצוע משימה כזו צריכה חטיבת חי"ר לטפח בתוכה רוח של תוקפנות-יתר, שברדיפה אחרי אויב הנסוג צריכה למצוא את ביטויה בכל שלבי התכנון והלחימה. אולי המלה תוקפנות-יתר אינה מבטאת את כונתי — מה עוד שהיא עלולה להחשיד אותי בעיני אנשי החי"ר. כונתי היא כי הפיקוד של כוחות הרוד-פים אחרי אויב נסוג, צריך לתכנן פעולותיו ללא היסוסים או שיקולים רבים; עליו פשוט לכוון את כוחותיו להסתערות ישירה על האויב ברוח תוקפנית הגובלת עם חוצפה, ולא לתת לאויב שהות להתאושש ולהתארגן מחדש. ריכוז כוחות לביצוע התקפה לשם יצירת עדיפות מתאימה של 3:1 יצריך לעתים זמן רב מדי, אשר מצד אחד יאפשר לאויב לחלץ את גייסותיו ולנתק מגע, ומצד שני ישבש את תנופת הכוח התוקף. תמיד יש לזכור כי אויב הנמצא בנסיגה ונשען על מערכי הגנה חפוזים, יש להעריך את עצמתו אחרת מאשר זו של אויב ערוך להגנה יזומה.

יותר מציאותית להשתתפות אירית האויב במלחמה אפשר לביים צליפות, ריקוט ונאפאלם בעזרת מכור נות ריסוס הדומות לאלה שמשמשים בהן לריסוס שדות מאוירונים. בעזרת מכונות כאלה ניתן לרסס אבקה צבעונית שתתפור רק במקומות בודדים, ולא בכל השטח; כל חייל וכל כלי-רכב שיהיה מוכתם באבקה יחשב כנפגע. שימוש באמצעי כזה יגביר ללא ספק את משמעת הנ"מ בתרגיל.

ליטול על עצמה ביצוע משימות לחימה; והקשר הישיר יאפשר לה להזעיק את פלוגת החלוץ כדי להתגבר על כוחות-אויב העולים בעצמתם על אלה של יחידת הסיור, בלי שהידיעות מיחידת הסיור לפלוגת החלוץ תעבורנה דרך הגדוד.

* * *

לבסוף — הצעה קטנה. כדי ליצור בתרגיל אורה

פיקוח על ביצוע - כיצד

מאת רס"ן נפתלי בהירי

כולנו מכירים את הסיסמה „פצל האחירות ורכו הפיקוח“, אך האם יודעים אנו לנצל את הסיסמה לפי רוחה, האם לא קורה לרבים מאתנו שהסיסמה הופכת אצלם ל„פצל האחירות ונדנד בפיקוח“...?

* * *

רבים הם המקרים בהם יושבים קצינים ומתוכחים על הנושא של שיטת הפיקוח על ביצוע ברמות השונות לאחר הורדת פקודה מסוימת.

השאלה הנשאלת היא באיזו מידה אתה, כקצין הממונה על ביצוע פעולה מסוימת — ופעולה זו פורטה על ירך למשימות משנה שהוקצו למפקדי המשנה שלך — באיזו מידה צריך אתה „להיכנס לנשמתם“ של מפקדי המשנה כדי לודא את ביצוע המשימה. להבהרת הנושא אתן מספר דוגמאות:—

א. בתמרון מסוים הוצאה פקודת מבצע ע"י העוצבה המתורגלת, בה פורטו קוי דיווח ליחידות המשנה, שכללו רק קו דיווח להיערכות להתקפה ודיווח להצלחה עם גמר הכיבוש. בסיכומו של אותו תמרון התעורר ויכוח נוקב על הנושא: באיזו מידה צריכה להיות שליטתה של אותה עוצבה על יחידות המשנה שלה.

תרגומו של אותו נושא לענייננו היה: האם צריך לקבוע קוי דיווח לכל אורך ציר תנועת הכוחות, כל כמה מאות מטרים, רק כדי לדעת היכן נמצאת היחידה; או שמא מספיק לקבוע (אם נעבור לקיצוניות מנוגדת), קו דיווח אחד בלבד — „היעד ביד“.

שאלה זו אפשר לנתח מכמה בחינות, שאחת החשובות בהן היא בעית התיאום בין הכוחות לקראת שעת ה-„ש“, או הכרזת מלת ההפעלה של האש, במגמה שיגיעו יחד להיערכות. אך בכל מקרה שגורם זה אינו הגורם הקובע, נראה בבירור שאין הכרח „לבלבל“ את הראש ליחידה המתקדמת אל היעד ולשאול אותה מדי פעם בפעם, לעתים תכופות. היכן היא נמצאת. דבר זה רואה אני כהכרח — ולא רק מנקודת הראות של „הפיקוח“ והאמון שצריך לתת המפקד במפקדי המשנה שלו; אין ספק שיש בשיטה זו גם מומנט חינוכי ממדרגה ראשונה, מבחינת הבטחון שהמפקד נוטע בלב מפקדי המשנה שלו.

זוכר אני אחת הפשיטות של יחידת צה"ל על מערך אויב בגזרת רצועת עזה, כששאלו את מפקד הפעולה דאז אם יודע הוא היכן נמצאים עתה כוחותיו, ובאיזה מרחק מהיעדים הם נמצאים (זה היה בשעה שכוחות המשנה היו בתנועה, בדרך מכינס להיערכות), הוא ענה שאין זה מעניין אותו היכן הם נמצאים בדיוק, כל עוד זה לא נוגד ולא משנה את תכנית